

Valtioneuvoston asetus

alusturvallisuuden valvonnasta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain (xxx/2027) nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään tarkemmin alusturvallisuuden valvonnasta annetussa laissa (xxx/2027), jäljempänä *alusturvallisuuden valvontalaki*, tarkoitettua alusturvallisuutta koskevien säännösten ja määräysten noudattamisen valvonnasta.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *lippuvaltioidirektiivillä* lippuvaltiota koskevien vaatimusten noudattamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/21/EY;
- 2) *lippuvaltiotarkastuksella* lippuvaltioidirektiivin mukaista tarkastusta;
- 3) *satamavaltiotarkastusdirektiivillä* satamavaltioiden suorittamasta valvonnasta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/16/EY;
- 4) *satamavaltiotarkastuksella* satamavaltiotarkastusdirektiivin mukaista tarkastusta
- 5) *Pariisin pöytäkirjalla* satamavaltioiden harjoittamaa tarkastustoimintaa koskevaa, Pariisissa 26 päivänä tammikuuta 1982 allekirjoitettua yhteisymmärryspöytäkirjaa;
- 6) *tarkastusvelvoitteella* Suomen satamissa käyvien alusten määrän osuutta kaikkien Euroopan unionin ja Pariisin pöytäkirjan alueen valtioiden satamissa käyvien alusten kokonaismäärästä ja
- 7) *ankkurointialueella* alusten ankkurointia varten varattua ja erikseen rajattua aluetta, joka on merkitty merikartoille.

2 luku

Lippuvaltiotarkastukset

3 §

Tarkastettaviksi valittavat alukset

Valvontaviranomaisen on vuosittaisen lippuvaltiotarkastusvelvoitteen täyttämiseksi

1) tarkastettava lippuvaltioidirektiivin soveltamisalaan kuuluva alus vähintään joka viides vuosi; tai

2) tarkastettava riskiperusteisen valvontasuunnitelman edellyttämä määrä aluksia.

Valvontaviranomainen voi täyttäessään vuosittaista tarkastusvelvoitettaan käyttää 1 momentin tarkoitettuja tarkastustapoja rinnakkain siten, että osa tarkastuksista toteutetaan määräaikaishin tarkastuksina ja osa riskiperusteisen valvontasuunnitelman mukaisesti.

Valvontaviranomainen voi tarkastaa aluksen riippumatta siitä, milloin alus on edellisen kerran tarkastettu.

Tarkastus on pyrittävä ensisijaisesti suorittamaan suomalaisessa satamassa.

4 §

Riskiperusteinen valvontasuunnitelma

Valvontaviranomaisen on kohdistettaessa lippuvaltiotarkastuksia riskiperusteisen valvontasuunnitelman mukaisesti ylläpidettävä järjestelmää, johon kirjataan suunnitelman piiriin kuuluvat alukset ja jota käytetään suomalaisten alusten pysäytysten seurantaan.

Valvontasuunnitelmassa on kuvattava, miten riskiperusteisessa valvonnassa huomioon otettavia seikkoja hyödynnetään tarkastusten kohdentamisessa ja tarkastustiheyden määrittämisessä.

Riskiperusteisen valvontasuunnitelman mukaisesti kohdennetusta lippuvaltiotarkastuksesta on tehtävä merkintä tarkastuskertomukseen.

3 luku

Satamavaltiotarkastukset

5 §

Satamavaltiotarkastusvelvoitteen täyttäminen

Valvontaviranomaisen on vuosittaisen satamavaltiotarkastusvelvoitteensa täyttämiseksi

1) tarkastettava kaikki satamavaltiotarkastusdirektiivin 12 artiklan a alakohdassa tarkoitetut satamissaan tai ankkurointialueillaan käyvät I-kiireellisyysluokkaan kuuluvat alukset ja

2) suoritettava vuosittain sellainen määrä satamavaltiotarkastusdirektiivin 12 artiklan a ja b alakohdassa tarkoitettujen I-kiireellisyysluokkaan ja II-kiireellisyysluokkaan kuuluvien alusten satamavaltiotarkastuksia, joka vastaa Suomen osuutta satamavaltiotarkastusten kokonaismäärästä.

Kun valvontaviranomainen on tehnyt ro-ro-matkustaja-alukselle tai suurnopeusmatkustaja-alukselle satamavaltiotarkastusdirektiivin liitteen XVII mukaisen satamavaltiotarkastuksen, se on otettava huomioon laskettaessa tarkastusvelvoitteen täyttymistä.

6 §

Poikkeukset satamavaltiotarkastusvelvoitteeseen täyttämiseen

Valvontaviranomainen voi jättää kalenterivuoden aikana tarkastamatta enintään:

1) 10 prosenttia satamassa ja ankkurointialueella käyvien I-kiireellisyysluokkaan kuuluvien alusten kokonaismäärästä niiden riskiprofiilista riippumatta;

2) edellä 1 kohdassa tarkoitettua suorittamatta jääneiden tarkastusten prosenttiosuudesta riippumatta valvontaviranomaisen on kuitenkin tarkastettava ensisijaisesti alukset, jotka tarkastustietokannasta saatujen tietojen mukaan käyvät harvoin satamissa unionin alueella;

3) edellä 1 kohdassa tarkoitettu suorittamatta jääneiden tarkastusten prosenttiosuudesta riippumatta valvontaviranomaisen on I-kiireellisyysluokan alusten osalta kuitenkin tarkastettava ensisijaisesti alukset, joihin riskiprofiilin perusteella liittyy suuri turvallisuusriski, ja jotka tarkastustietokannasta saatujen tietojen mukaan käyvät harvoin satamissa unionin alueella.

7 §

Satamavaltiotarkastusten kokonaismäärän vaikutus tarkastusvelvoitteeseen

Jos satamissa ja ankkurointialueilla käyvien I-kiireellisyysluokkaan kuuluvien alusten kokonaismäärä on suurempi kuin vuosittainen tarkastusvelvoite, valvontaviranomaisen on tarkastettava näitä aluksia vähintään vuosittaista tarkastusvelvoitettaan vastaava määrä. Valvontaviranomainen voi jättää kaikista satamissa ja ankkurointialueilla käyvistä I-kiireellisyysluokkaan kuuluvista aluksista tarkastamatta enintään 40 prosenttia alusten vuosittaisesta kokonaismäärästä kuitenkin niin, että vuosittaista tarkastusvelvoitetta ei aliteta.

Jos satamissa ja ankkurointialueilla käyvien I- ja II-kiireellisyysluokkaan kuuluvien alusten kokonaismäärä on alle 150 prosenttia vuosittaisesta tarkastusvelvoitteesta, valvontaviranomaisen on tarkastettava kaksi kolmasosaa I-kiireellisyysluokkaan ja II-kiireellisyysluokkaan kuuluvista aluksista satamissa ja ankkurointialueilla käyvien I-kiireellisyysluokkaan ja II-kiireellisyysluokkaan kuuluvien alusten kokonaismäärästä.

8 §

Poikkeukset tarkastusvelvoitteen täyttämiseen aluksen myöhemmän käynnin vuoksi

Jos valvontaviranomainen päättää lykätä tarkastusta alusturvallisuuden valvontalain 46 §:ssä tarkoitettua aluksen myöhemmän käynnin perusteella, kyseistä lykättyä tarkastusta ei oteta huomioon Suomen vuotuisen tarkastusvelvoitteen täyttämiseksi, jos se on kirjattu tarkastustietokantaan myöhemmin suoritettavana tarkastuksena.

9 §

Poikkeukset tarkastusvelvoitteen täyttämiseen aluksen toiminnallisista syistä

Jos valvontaviranomainen ei tarkasta I- tai II-kiireellisyysluokkaan kuuluvaa alusta alusturvallisuuden valvontalain 47 §:ssä tarkoitetuista toiminnallisista syistä, tarkastusta ei lasketa suorittamatta jätetyksi.

Jos valvontaviranomainen ei tarkasta ankkurointialueella olevaa alusta alusturvallisuuden valvontalain 48 §:ssä tarkoitettujen poikkeuksellisten ja odottamattomien olosuhteiden vuoksi, sitä ei lasketa suorittamatta jätetyksi.

Valvontaviranomaisen on kirjattava tarkastustietokantaan 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen satamavaltiotarkastusten suorittamatta jättämisen syy. Valvontaviranomaisen on perusteltava kyseiset olosuhteet asianmukaisesti ja raportoitava niistä Euroopan komissiolle.

10 §

Tarkastuksen ja pysäyttämisen seuranta

Jos valvontaviranomaisen päätös lähettää alus korjaustelakalle perustuu Kansainvälisen merenkulkujärjestön päätöslauselman A.744 (18) noudattamatta jättämiseen aluksen asiakirjojen tai sen rakenteellisten vikojen tai puutteiden osalta, valvontaviranomainen voi määrätä tarvittavien paksuusmittausten suorittamisen aluksen satamasta poistumisen ehdoksi.

Valvontaviranomaisen on 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ilmoitettava aluksen satamasta poistumiseen liittyvistä ehdoista korjaustelakan sijaintivaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, aluksen lippuvaltion hallinnolle tai lippuvaltion lähimmälle konsulille tai diplomaattiselle edustajalle.

Jos valvontaviranomainen saa 2 momentissa tarkoitetun Euroopan unionin jäsenvaltion tai Pariisin pöytäkirjan allekirjoittajavaltion tekemän ilmoituksen, sen on ilmoitettava ilmoituksen tehneelle viranomaiselle niistä toimenpiteistä, joihin asiassa on ryhdytty.

Jos alus jättää noudattamatta satamasta poistumiselle asetettua 1 momentissa tarkoitettua ehtoa tai alus jättää saapumatta suomalaiselle korjaustelakalle, valvontaviranomaisen on viipymättä ilmoitettava asiasta Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille.

11 §

Laivaväen viestintäkyvyn ja kielitaidon tarkastaminen

Valvontaviranomaisen on varmistettava, että:

- 1) aluksen laivaväki kykenee vaihtamaan riittävässä määrin tietoja maissa olevien viranomaisten kanssa joko yhteisellä tai viranomaisten kielellä;
- 2) öljysäiliöaluksen, kemikaalisäiliöaluksen ja kaasusäiliöaluksen laivaväki kykenee välittämään keskenään tietoja aluksessa yhteisellä työkielellä.

Valvontaviranomaisen on varmistettava, että Suomen satamasta matkansa aloittavan tai sen sinne päättävän aluksen laivaväen, joka on hälytysluettelon mukaan vastuussa matkustajien auttamisesta hätätilanteessa, on oltava helposti tunnistettavissa ja sillä on oltava tehtävänsä riittävät kommunikointitaidot, jotka muodostuvat seuraavien perusteiden muodostamasta soveltuvasta kokonaisuudesta:

- 1) tietyllä reitillä kuljetettavien matkustajien pääkansallisuuksia vastaava kieli tai vastaavat kielet sekä näillä kielillä annettujen täydellisten turvallisuusmääräysten määrä;
- 2) mahdollinen tarve antaa hätätilanteessa perusohjeita englanninkielisillä peruskäsitteillä tai kommunikoida hätätilanteessa muilla keinoilla silloin kun sanallinen viestintä ei ole mahdollista (kuten osoittamalla elekielellä ohjetaulujen, kokoontumispaikkojen, hengenpelastusvälineistön ja varaueloskäyntien sijainnit);
- 3) kielet, joilla hätäilmoitukset voidaan antaa hätä- tai harjoitustilanteessa ensisijaisen tärkeiden ohjeiden välittämiseksi matkustajille ja matkustajien auttamisesta vastuussa olevan laivaväen tehtävien helpottamiseksi.

4 luku

Voimaantulo

12 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 6 päivänä heinäkuuta 2027.

Helsingissä x.x.20xx

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne

Hallitusneuvos Katja Viertävä